

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 673/2020
02.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Милунке Цветковић, Драгана Аћимовића и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Лазин, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.487/20 од 10.07.2020. године, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Прокупљу ЗК.бр.429/19 од 13.01.2020. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1.бр.34/20 од 03.03.2020. године, у седници већа одржаној дана 02.09.2020. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.487/20 од 10.07.2020. године и **УТВРЂУЈЕ** да су правноснажним пресудама Основног суда у Прокупљу ЗК.бр.429/19 од 13.01.2020. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1.бр.34/20 од 03.03.2020. године учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку у вези члана 344. став 1. Кривичног законика у корист окривљеног АА, док се захтев Републичког јавног тужиоца у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) Законика о кривичном поступку **ОДБИЈА** као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу ЗК.бр.429/19 од 13.01.2020. године према окривљеном АА је на основу члана 422. тачка 1) ЗКП одбијена оптужба за кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ. Одређено је да трошкови кривичног поступка и пашал падају на терет буџетских средстава суда.

Пресудом Вишег суда у Прокупљу Кж1.бр.34/20 од 03.03.2020. године одбијена је као неоснована жалба Основног јавног тужиоца у Прокупљу и потврђена је пресуда Основног суда у Прокупљу ЗК.бр.429/19 од 13.01.2020. године.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости је поднео Републички јавни тужилац КТЗ.бр.487/20 од 10.07.2020. године, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 344. став 1. КЗ, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји као основан поднети захтев,

те да утврди да су правноснажним пресудама Основног суда у Прокупљу ЗК.бр.429/19 од 13.01.2020. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1.бр.34/20 од 03.03.2020. године учињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) и члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 344. став 1. КЗ, у корист окривљеног АА.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоцу окривљеног АА - адвокату Горану Тодоровићу сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца је делимично основан и то у делу у коме се правноснажне пресуде побијају због повреда закона из члана 438. став 2. тачка 2) и члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 344. став 1. КЗ, док је неоснован у делу који се односи на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП.

Пре свега, првостепени суд је одбијајући оптужбу према окривљеном АА на основу члана 422. тачка 1) ЗКП за кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ, за које је окривљени оптужен, учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 344. став 1. КЗ у корист окривљеног, а коју повреду закона је учинио и другостепени суд потврђујући првостепену пресуду.

Наиме, Основни суд у Прокупљу је према окривљеном одбио оптужбу за кривично дело за које је оптужен, налазећи да понашање окривљеног описано у оптужном акту Основног јавног тужиоца у Прокупљу КТ.бр.608/16 од 13.03.2017. године не садржи елементе бића кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ, обзиром да окривљени радње које му се стављају на терет није предузео према неком непознатом и неодређеном лицу или више њих, већ према тачно одређеном лицу са којим је од раније у лошим односима, те да како понашање окривљеног у конкретном животном догађају представља омаловажавање скупа вредности које чине част и углед оштећеног тада малолетног ББ и то по објективним мерилима средине из које потичу како окривљени тако и оштећени, то се у радњама окривљеног стичу субјективна и објективна обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ за које се гоњење предузима подношењем приватне кривичне тужбе, а у конкретном случају овлашћени тужилац није преузео кривично гоњење.

Виши суд у Прокупљу као другостепени суд је, одлучујући о жалби Основног јавног тужиоца у Прокупљу, исту одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду, налазећи да је правилна одлука првостепеног суда да одбије оптужбу према окривљеном сходно одредби члана 422. тачка 1) ЗКП, јер у конкретном случају из утврђеног чињеничног стања не произилазе обележја кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ, већ уз правилну примену кривичног закона, произилази да је окривљени извршио кривично дело увреда из члана 170. КЗ за које је овлашћени тужилац приватни тужилац који се није придружио кривичном гоњењу.

Овакав правни закључак нижестепених судова је, по налажењу Врховног касационог суда, неприхватљив из следећих разлога:

Основни облик кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. Кривичног законика чини лице које grubим вређањем или злостављањем другог, вршењем насиља према другом, изазивањем туче или дрским или безобзирним понашањем значајније угрожава спокојство грађанина или теже ремети јавни ред и мир.

Из законског описа бића кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ произилази да се једна или више алтернативно предвиђених радњи извршења могу предузети према било ком лицу, те да је за постојање предметног кривичног дела, уколико су испуњена и остала његова обележја, ирелевантно да ли се радње предузимају према „неодређеном“ или „одређеном“ лицу. Имајући у виду да су у конкретном случају, и по налажењу Врховног касационог суда, у чињеничном опису кривичног дела које је окривљеном стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца, садржане све чињенице и околности које чине битна законска обележја кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ за које је оптужен и то описана радња извршења основног облика кривичног дела насилничко понашање која се састоји у вршењу насиља према малолетном оштећеном ББ и последица кривичног дела која се састоји у тежем ремећењу јавног реда и мира, то је суд налазећи да дело описано у оптужном акту јавног тужиоца није кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 344. став 1. КЗ у корист окривљеног, а на шта се основано указује захтевом за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца.

Поред тога, по налажењу Врховног касационог суда, основано се захтевом Републичког јавног тужиоца указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП. Ово са разлога јер је изрека првостепене пресуде противречна сама себи, јер су дати разлози противречни изреци и јер су исти потпуно нејасни и у знатној мери противречни, а коју повреду закона је учинио и другостепени суд потврђујући првостепену пресуду, иако је на ову повреду указивано у жалби јавног тужиоца.

Пре свега, изрека првостепене пресуде је противречна сама себи, обзиром да првостепени суд одбија оптужбу према окривљеном за кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ које му је стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца и то на основу одредбе члана 422. тачка 1) ЗКП, а на основу које одредбе суд доноси пресуду којом се оптужба одбија само када тужилац од започињања до завршетка главног претреса одустане од оптужбе или оштећени одустане од предлога за гоњење, при чему у конкретном случају из списка предмета и побијане правноснажне пресуде произилази да јавни тужилац до завршетка главног претреса није одустао од кривичног гоњења за предметно кривично дело.

Поред тога, разлози првостепене пресуде су противречни изреци, имајући у виду да у образложењу првостепене пресуде суд као разлоге за своју одлуку да према окривљеном одбије оптужбу наводи да су у његовим радњама остварена субјективна и објективна обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ за које се гоњење

предузима по приватној тужби, али да овлашћени тужилац у конкретној ситуацији није преузео кривично гоњење, односно да је његов одустанак од кривичног гоњења потпун и безуслован, док у изреци пресуде према окривљеном не одбија оптужбу за кривично дело увреда из члана 170. став 1. КЗ, већ на основу члана 422. тачка 1) ЗКП одбија оптужбу за кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ које је окривљеном стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца и за које јавни тужилац као овлашћени тужилац није одустао од кривичног гоњења, чиме је првостепени суд разлоге своје пресуде учинио противречним изреци пресуде. Осим тога, нејасни су и у знатној мери противречни разлози којима првостепени суд образлаже свој став везано за непостојање у радњама окривљеног кривичног дела насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ, а постојање кривичног дела увреда из члана 170. став 1. КЗ, те да у конкретном случају према окривљеном треба одбити оптужбу на основу члана 422. тачка 1) ЗКП за кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ.

Стога је Врховни касациони суд, имајући у виду напред наведено, делимично усвојио захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца КТЗ.бр.487/20 од 10.07.2020. године и на основу одредби члана 492. став 1. тачка 3) и члана 493. ЗКП утврдио да су побијаним правноснажним пресудама учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 344. став 1. КЗ у корист окривљеног АА, при томе не дирајући у правноснажност наведених пресуда.

Захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП.

Наиме, Републички јавни тужилац у образложењу захтева наводи да побијаном правноснажном пресудом, којом је према окривљеном на основу члана 422. тачка 1) ЗКП одбијена оптужба за кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ, суд није потпуно решио предмет оптужбе, јер није одлучио о меритуму, погрешно налазећи да постоје процесне околности које трајно искључују гоњење. По ставу Републичког јавног тужиоца како је у конкретном случају овлашћени тужилац јавни тужилац који од започињања до завршетка главног претреса није одустао од оптужбе, а из ког разлога оштећени није ни могао стећи својство овлашћеног тужиоца, то је суд у предметној ситуацији везан оптужним начелом према коме тужилац одређује предмет суђења, те је правилном применом закона требало да мериторно одлучи о кривичном делу које је предмет оптужбе и то о кривичном делу насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ, обзиром да чињенични основ оптужног акта и правна квалификација у конкретном случају нису измењени, иако суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани из следећих разлога:

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП постоји уколико пресудом није потпуно решен предмет оптужбе, при чему се о

непотпуно решеном предмету оптужбе може говорити само у ситуацији када суд није уопште донео одлуку о некој тачки оптужбе.

По налажењу Врховног касационог суда побијаном правноснажном пресудом је у потпуности решен предмет оптужбе, имајући у виду да између побијане правноснажне пресуде и оптужбе постоји чињенични идентитет и то како субјективни идентитет (идентитет окривљеног), тако и објективни идентитет (идентитет дела). Наиме, имајући у виду да је у конкретном случају суд изреком побијане правноснажне пресуде одлучио о свим тачкама оптужбе и према окривљеном одбио оптужбу за кривично дело насилничко понашање из члана 344. став 1. КЗ које је окривљеном стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца, дакле имајући у виду да је предмет оптужбе потпуно решен, то суд није учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП, већ се, по налажењу Врховног касационог суда, у конкретном случају ради о повреди одредбе члана 422. тачка 1) ЗКП, а на коју повреду Републички јавни тужилац формално не указује у поднетом захтеву за заштиту законитости, већ на то указује у оквиру својих навода везаних за битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, тачније указивањем да је изрека првостепене пресуде противречна сама себи и датим разлозима.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 3) и члана 493. ЗКП захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца делимично усвојио и утврдио да су побијаним правноснажним пресудама Основног суда у Прокупљу ЗК.бр.429/19 од 13.01.2020. године и Вишег суда у Прокупљу Кж1.бр.34/20 од 03.03.2020. године учињене повреде закона из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП и члана 439. тачка 1) ЗКП у вези члана 344. став 1. КЗ у корист окривљеног АА, при томе не дирајући у правноснажност наведених пресуда, док је захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 8) ЗКП одбио као неоснован и то на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП.

Записничар-саветник
Снежана Лазин, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

Председник већа-судија
Невенка Важић, с.р.